

عوامل پیش بینی کننده کیفیت زندگی مرتبط با سلامت بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال

پژوهشگران: ^۱ مریم مؤمنی، ^۲ دکتر عاطفه قنبری*، ^۳ فرحناز جوکار، ^۴ دکتر احسان کاظم نژاد لیلی

(۱) آموزش پرستاری (داخلی- جراحی)، مربی و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین

(۲) آموزش پرستاری، عضو مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، عضو مرکز تحقیقات بهداشت باروری، استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی گیلان

(۳) آموزش پرستاری (داخلی- جراحی)، عضو مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، مربی و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی گیلان

(۴) آمار حیاتی، عضو مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی گیلان

تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۹/۲۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۰/۱۲/۲۷

چکیده

مقدمه: سرطان کولورکتال یکی از شایعترین سرطان های تهاجمی و مسئول ایجاد ناراحتی های جسمی و روانی اجتماعی می باشد؛ بنابراین تاثیر بیماری بر کیفیت زندگی این بیماران، پیامدی مهم است. با وجود تحقیقات زیاد در ارتباط با کیفیت زندگی بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال، فقط تعداد اندکی از آنها، عوامل پیش بینی کننده کیفیت زندگی را در این بیماران بررسی نموده اند.

هدف: این مطالعه با هدف تعیین عوامل پیش بینی کننده کیفیت زندگی بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال انجام شده است.

روش کار: در این مطالعه مقطعی، ۱۱۰ بیمار مبتلا به سرطان کولورکتال مراجعه کننده به بیمارستان رازی از طریق مصاحبه و مرور پرونده پزشکی آنان بررسی شدند. کیفیت زندگی مرتبط با سلامت با استفاده از پرسشنامه های SF-36 ارزیابی شد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار آماری نسخه ۱۶ SPSS و آمار توصیفی و آمار استنباطی (مدل های تعمیم یافته خطی) با در نظر گرفتن سطح معنی داری $p < 0/05$ صورت گرفت.

نتایج: از ۱۱۰ بیمار مبتلا به سرطان کولورکتال، (۵۸/۲٪) مرد با میانگین سنی $58/33 \pm 12/39$ بودند. میانگین وضعیت عملکردی کارنوفسکی $87/64 \pm 9/27$ ، بیماری های همراه $1/89 \pm 1/31$ ، کیفیت زندگی مرتبط با سلامت بترتیب $15/56 \pm 70/92$ بودند. در تجزیه و تحلیل رگرسیونی جنس، وضعیت اشتغال، شرایط زندگی، بیمه بهداشتی، دفعات بستری، وضعیت عملکردی کارنوفسکی و بیماری های همراه پیش بینی کننده های کیفیت زندگی مرتبط با سلامت بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال بودند.

بحث و نتیجه گیری: پیش بینی کننده های کیفیت زندگی مرتبط با سلامت بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال عوامل فردی اجتماعی شامل جنس، وضعیت اشتغال، شرایط زندگی، بیمه بهداشتی و عوامل مرتبط با سلامتی/بیماری شامل دفعات بستری، وضعیت عملکردی کارنوفسکی و بیماری های همراه بودند.

کلید واژه ها: سرطان کولورکتال، کیفیت زندگی /بیماران

مقدمه

بروزی حدود ۶ تا ۷/۹ در ۱۰۰/۰۰۰ دارد که چهارمین سرطان شایع در ایران است و با میزان مرگی حدود ۱/۱۹۸ در ۱۰۰/۰۰۰ تقریباً (۱۳٪) از مرگ های ناشی از سرطان های گوارشی را شامل می شود (۵).

با توجه به شیوع بالای این سرطان، بار اقتصادی و اجتماعی ناشی از این سرطان بر جامعه و بیماران زیاد است (۵). اکثر بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال حداقل ۵ سال پس از تشخیص زنده می مانند، بنابراین کیفیت زندگی در این بیماران مقوله ای مهم محسوب می شود (۶،۷،۸). درک کیفیت

سرطان یک مشکل عمده در ایران و سراسر جهان می باشد (۱). سرطان بیماری مزمن و شایعی است که بروز کلی آن از دهه ۷۰ تا به امروز همچنان رو به افزایش بوده است (۲). سرطان کولورکتال یکی از شایع ترین سرطان های تهاجمی و بطور قابل توجه مسئول ایجاد ناراحتی های جسمی و روانی- اجتماعی می باشد (۳). سرطان کولورکتال سومین سرطان شایع در ایالات متحده و مسئول ۱۰ درصد از موارد جدید سرطان در مردان و ۱۱ درصد موارد در زنان می باشد (۴). در ایران هر سال سرطان کولورکتال،